

Helen Lokuta:

teistsugune primadonna

Juunikuu on käes. Jaanipäevaeelne aeg oma valgete ööde ning lopsaka värskel rohelusega on hingematvalt ilus ja lausa kutsub loodusesse. Teatriinimesele – kui ta just mõnes suvelavastuses kaasa ei tee – tähendab see aeg viimaseid etendusi enne kauaoodatud puhkust.

■ TEKST **Tiiu Talvist** ■ FOTOD **Olga Makina** ■ MEIK **Loore Härmat**

P oolest juunist saab teatrist "lahti" ka Rahvuskooper Estonia ooperisolist, metsosopran Helen Lokuta. Suveks tal plaane jätkub. "Meie perel on erinevates Eesti paikades olemas lausa kaks maakohta – minu abikaasa isatalu ja minu isatalu. Suvel võtame aega ja oleme mõlemas talukodus pikema aja, et jõuaksime oma vanematega koos olla, et vanavanemad saaksid rahulikult oma lapselapsi näha ja koos nendega aega veeta."

Naudib Eestimaa suve

"Suvine maaelu on hästi tore ja lõõgastav: kasvatame oma maakohtades natuke kartuleid, juurvilju, maitsetaimi ja maasikaid, lastel on tore basseinis hülata ja batuudil hüpata, õpetame neile veidi ka suvist aiatööd," räägib Helen, kelle jaoks on väga tähtis, et tema lapsed näeksid, et elu ei toimu ainult linnas.

Heleni meelest on sinne loodus nii rikas ja ilus, et kindlasti veedetakse

suurem osa ajast suvel koos perega Eestimaa kaunites paikades. Loomulikult on lastega pere meeliskohtadeks siinsed ilusad mererannad. "Tallinnas on meil koduaknast kaunis vaade Kalarannale. Meie lemmiksuvi on aga Vääna-Jõesuus ja Saaremaal, Hiiu maal ning kindlasti ka Pärnus," räägib Helen ja tunnistab: "Eestimaa suvi on nii südamelähedane, et ma kohe kuidagi ei raatsi siit kuhugi ära sõita. Pigem võtan oma kodus vastu välismaal elavaid sõpru-sugulasi ja veedan nendega koos aega siin – Tallinn ühes mere ja kauni rohelusega on ju täielik kuurortlinn!"

Samas meeldib Helenile väga ka reisida. Kui Eestis on talv või varakevad, pöörutab nende pere sageli kuhugi soojale maale. Selle aasta märtsi-

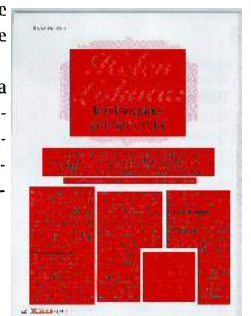
kuus käidi näiteks Boracay saarel Filipiinidel ja Hongkongis, kus siis nauditi päikest ja sooja vett täiel rinnal.

Kodus kõige parem

Helen ei ole Eesti fänn ainult suviti: vaatamata sellele, et ta on seoses õpingute ja tööga palju aega veetnud välismaal, ei ole ta siiani soovinud sinna päriselt jääda. Õppinud ja töötanud on ta Saksamaal ja Soomes, kontserte ja etendusi on antud Ameerikas, Iisraelis, Itaalias, Rootsis ja mujal Euroopas, augustikuus ootab ees kontserttuur Kanadasse. Ometigi on ta alati kerge südamega Eestisse tagasi tulnud.

"Võimalusi ja ettepanekuid jääda on muidugi olnud, aga kuna lapsed on veel väike-

"Kui tundub, et elu on üleni must, siis tasub vaadata neid asju, mis on parajasti hästi."

Pressiteadete edastamine

Meediamonitooring

Meediaanalüüsid

sed ja minu pere eelistab elada siin, on see paljuski mu otsuseid mõjutanud.

Olen tundnud, et veel ei ole see hetk, et mingiks perioodiks jälle mujale kolida. Praegu tunnen end hästi Eestis," selgitab ta. "Meie juured on siin ja oma kodus tunned end ju ikka kõige paremini."

Samas, kui kutsutakse, ei jäta ta kasutamata võimalusi käia võõrastes riikides esinemas. Eriti, kui seal on soe, muigab ta.

"Mulle meeldib endale väljakutseid püstitada, see motiveerib ennast ületama ja sihtmärgini jõudma."

Publiku lemmikprimadonna

Lõppev hooaeg Estonias on Heleni jaoks olnud väga tõine ja täis huvitavaid rolle. "Erinevaid etendusi, kus mängin, on palju: "Carmen", "Padaemand", "Rinaldo", "Silva", "Faust", loetleb ta. Sellel hooajal laulis Helen kahes uues lavastuses pearolle: Kálmáni operetis "Tsirkusprintsess" nimirolli ning Händeli ooperis "Rinaldo" Almirena osatäitjat, Rinaldo kallimat. "Selles ooperis on mul eesõigus laulda maailma üht tuntumat aariat "Lascia ch'io pianga". See on vokaaltehnilises mõttes väga lihtne aaria, kuid et seda mõjuvalt laulda, pead olema vaimset selleks valmis," selgitab solist ja tunnistab: "Naudin iga kord seda mentaalset ja vaimset pingutust, mis seda taevalikku muusikat publikule vahendades tekib."

Helenit võib täiesti õigustatult nimetada Rahvusoper Estonia primadonnaks. Kuid kui manada silme ette klišeelik kujutuspilt tõelisest ooperprimadonnast - häälekas, tujukas, auahne, brokaadis ja briljantides - siis jätab nääpsuke Helen oma blondi pea ja lihtsa naeruse olekuga küll hoopis teise mulje. Primadonna küll, aga selline soe ja lahe Eesti tüdruk!

Seda, et ka publik Helenit just niisugusena hindab, näitab tõsiasi, et sel kevadel valis Estonia publik ta teist korda publiku preemia laureaadiks. "Minu jaoks on see hästi aus tunnustus: mind on parimaks tunnistanud need inimesed, kes mind teatris vaatamas ja kuulamas käivad." >>>

Pressiteadete edastamine

Tähelepanuväärne on see auhind tema jaoks ka selle poolest, et ühele ja samale inimesele võib seda välja anda alles nelja aasta möödudes. Kui preemia neli aastat tagasi esimest korda välja anti, sai selle samuti Helen, ning nüüd, kui ta tohtis uuesti lemmiku valimises osaleda, sai auhind taas talle.

Ooper kosub

Kui mõni aeg tagasi külastas ooperietendusi Eestis rohkem välituriste (põhiliselt Soomest), siis nüüd on tendents muutunud. "Tegelikult on see väga suur luksus, et meie väikesel riigil on oma ooperiteatrid. Tegemist on ju tõeliselt eks-

klusivse, kuluka ja palju tööd nõudva kunstiliigiga. Mul on selle üle loomulikult väga hea meel!"

Solisti rõõmustab eriti, et saalis on näha üha rohkem noori inimesi. Pole ka ime, sest ooperiarmastust on Rahvusooperis päris süsteemselt hakatud süstima juba koolinoortele - lavale tuuakse spetsiaalseid ooperit tutvustavaid noortelavastusi, korraldatakse õppeprogramme ja ekskursioone ooperimaja lavatagusesse maailma või lausa ooperietenduste proovidesse.

Teine ettevõtmine, mis Estonia teatrile kindlasti uusi fänne toob, on teatribussid, mis publiku üle Eesti kokku vea-

vad. "Nii saavad õhtul koju tagasi ka kõik need, kellel pärast etenduse lõppu kodu poole enam bussi ega rongi ei lähe," selgitab Helen.

Elu prioriteet

Kuigi oma tööd peab Helen väga tähtsaks, koorub naise jutust välja tema elu tõeline prioriteet. Ja see on tema pere - aastane tütreke, 12-aastane poeg ja abikaasa. Kui ennist rääkis naine, kui tegus on olnud tema viimane hooaeg, siis paneb see tahes-tahtmata küsima, kuidas ta seda kõike laste ja eriti pisikese pesamuna kõrvalt on jõudnud?

"Olen suutnud oma elu niimoodi ära planeerida, et mul jätkub aega nii töö kui ka laste jaoks. Ma jõuan nendega tegeleda väga palju," tunnistab ta ja räägib pisut oma tavalisest argipäevast. "Päeval käin proovis ära, siis lähen koju, valmistan lastele sooja toidu, aitan poega mõningates kooliülesannetes, kui vaja, ning teen jalutuskäigu koos tütrekesega. Õhtul

tuleb abikaasa töölt ja kui mina lähen etendusele, on lastega tema. Vabu nädalavahetusi on mul harva, aga kui õnnestub, teeme kõik koos midagi pühapäeviti või siis võtame koosolemiseks hoopis mõne päeva nädala seest," jutustab naine.

"Laste ja pere pärast olen ausalt öeldes loobunud nii mõnestki tööst - väärtustan oma peret ja meie koosolemise aega liiga palju, et selle arvelt tööasju teha. Kui on valida lapse heaolu või töö vahel, siis valin kindlasti lapse: tal on üksainus ema ja küll need ooperirollid ootavad."

Aariad klaveri all

Tõsi, nagu paljud teisedki teatriinimesed, on ka Helen pidanud oma lapsed vahel tööle kaasa võtma. "Poeg on suuremana käinud lasteetendustel kaasas, aga pisike tütar, kes ooperimuusikaga juba enne sündimist ära harjus - Helen oli laval kuni kaheksanda raseduskuuni - naudib kõike ooperiga kaasaskäivat täiel rinnal," jutustab naine. "Talle väga

"Väärtustan oma peret ja meie koosolemise aega liiga palju, et selle arvelt tööasju teha."

Aastane pesamuna Elisabeth käib koos Heleniga mõnikord proovis ja laulab aariaid omal viisil kaasa.

Pressiteadete edastamine

meeldib muusika ja kogu see ilu ja melu, mis ooperietendusega kaasas käib: kostüümides ringi sagivad inimesed valmistavad teda lõputult. Kui pianistiga vahel kahekesi proove teeme, lööb ta klaveri all roomates usinasti takti ning laulab aariaid omal viisil kaasa.”

Ka Helen ise on olnud muusika sees juba lapsest saadik. Tartust pärit tüdruk käis muusikakallakuga koolis (praegune Karlova kool), õppis lastemuusika koolis viiulit ja laulis kogu oma kooliea solistina Kurekella lastekooris. Pärast kooli lõpetamist tähtis ta tegelikult minna Tartu Ülikooli bioloogiat, arstiteadust või kirjandust õppima. “Siis aga tuli klassiõde ja kutsus mind Elleri kooli katsetele kaasa. Mõtlesin, et lähen siis ja proovin.”

Mõlemad tüdrukud said muusika kooli sisse ja seal valdas Helenit tõeline muusikavaimustus. Nii ei olnudki eriline ime, et edasi tuli neiu õppima Tallinnasse muusikaakadeemiasse ja sealt edasi viisid õpingud ta juba Saksamaale Karlsruhe. Juba õpingute ajal tuli ta tööle Estoniasse ning koduteatrile on ta truuks jäänud siiani.

Kõige väärtuslikum varandus

Pärast tütre sündi oli Helen laval juba kolm nädalat pärast sünnitust. “ETV soovis salvestada meie “Fausti” ja pidin minema,” meenutab ta ja leiab, et samas andis see väljakutse talle piisava motiivi end taas kiiresti vormi ajada ja ka tavaetendusteks lavale naasta.

“ Sellest, kui tähtis on tervis ja kui hästi sul on kõik olnud, saad alles siis aru, kui midagi on korrast ära.”

Naine leidis sobiva viisi, kuidas kõike korraldada. “Tegin palju tööd üksi ära - harjutasin oma rolle etenduste videote järgi kodus beebi kõrvalt. Kui sul peab peas olema 200-300 lehte erinevates võõrkeeltes muusikalist teksti ja kui sa pole näiteks aasta aega ühte etendust teinud, siis on rolli taastada üsna keeruline,” räägib ta.

Meediamonitoring

Otse loomulikult peab ooperilaulja, kes pearollis esinedes veedab laval lauldes tunde, olema terve ja heas füüsilises vormis. “Tervis on minu jaoks kõige väärtuslikum varandus. Sellest, kui tähtis on tervis ja kui hästi sul on kõik olnud, saad ju alles siis aru, kui midagi on korrast ära,” nendib Helen. “Tervis on minu meelest Jumala kingitus ja on elementaarne, et me teeme endast oleneva, et seda hoida.”

Mõtles endast hästi

Loomulikult on asju, mis inimesest endast ei sõltu, aga Heleni arvates on kõige alus see, kuidas me oleme võimelised elu nägema, kuidas kasutame oma aega ja andeid, mis meile on antud. “See, kuidas sa endast ise mõtled, mõjub ka sinu olekule ja tervisele,” arutleb ta.

“Elus on oluline tasakaal. Tuleb teha endale eesmärgipärane plaan, sest igas päevas on ainult teatud hulk energiat ja me ei saa kuhjata kõike ühte päeva. Kui jaotada oma ülesanded mõistlikult, siis ei teki stressi sellest, et asjad on kuhjunud või jäänud viimasele minutile.”

Samuti on tema sõnul väga oluline distsipliin - see aitab eesmärgini jõuda. “Mulle väga meeldib endale väljakutseid ja eesmärgi püstitada, see motiveerib ennast ületama ja sihtmärgini jõudma. Ilma pingutuseta ei ole ka arengut: kui me ei julge riskida ja mugavustsoonist välja tulla, ei tule ka tulemusi.”

Kehaline aktiivsus on naise hinnangul samuti väga olulisel kohal. Lisaks lavatreeningule armastab ta ise kõike seda, mida saab teha looduses värske õhu käes: jalutada, joosta, ujuda, suusatada ja jalgrattaga sõita. Kui beebi sündis, nautis ta tundide kaupa vankriga jalutamist, praegu satub ta aeg-ajalt jõutreeningusse ja aeroobikasse. “Ostsin just uue treeningprogrammi video, et saaks lapse kõrvalt trenni teha. Niisiis teeme

trenni koos tütrekesega - tema ukerdab mul harjutuste ajal kindlasti kusagil pea all ja saame palju nalja,” naerab ta.

Igal juhul on aktiivsest eluviisist olnud kasu: hiljutisel Estonia tervisepäeva

“On oluline omada suurt igavikulist eesmärki ja filosoofilisi ideid, aga samas ka nautida väikesi rõõme, mida elu pakub.”

trepjooksul jõudis Helen täiskostüümis ja kontskingades finišisse ning imestas, et rada edasi ei lähegi. Võhma oleks jätkunud küll ja veel!

Elu nautida

Helen on kindel, et kõigi kohustuste ja tööde kõrvalt peaks igale inimesele jääma aega ka selleks, et puhata ja elamisest rõõmu tunda. “On oluline omada suurt igavikulist eesmärki ja filosoofilisi ideid, aga samas ka nautida väikesi rõõme, mida elu pakub,” leiab ta. “Armastan väga raamatuid lugeda ja häid filme vaadata, samuti meeldib mulle vahel ajaviiteks arvutimänge mängida. Üks minu väikestest huvidest on kokandus - vaatan palju kokasaateid, olen suur toidugurmaan ja kui võimalik, siis tahan süüa ikka paremaid asju,” ütleb naine, kes hoolega silmas peab, et tema pere toidulaud oleks kaetud tervislikult, aga samas ka vaheldusrikkalt ja maitsvalt.

Üldse soovib Helen elu pisut kergemalt võtta ja kõige pärast mitte nii palju muretseda. Igasugused äärmused on halvad, liigne tööstress võib laastavalt mõjuda. Tarkus peitubki tema arvates selles, kuidas oma elus kõik asjad töökorras hoida. “Sageli on nii, et muretseme mingi tühise asja pärast ja ei näe seda olulist, mis meil olemas on. Kui tundub, et elu on üleni must, siis tasub vaadata neid asju, mis on parajasti hästi ja otsida kannatlikult lahendusi nende probleemidele, mis vajavad lahendamist.”